

PATVIRTINTA
BĮ Plinkšių globos namų direktorės
2020 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. B-31

**BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS PLINKŠIŲ GLOBOS NAMŲ KORUPCIJOS
PREVENCIJOS PROGRAMA
I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Korupcijos prevencijos BĮ Plinkšių globos namų (toliau – Globos namai) programos paskirtis – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos kontrolės ir prevencijos sistemą globos namuose.

2. Korupcijos prevencijos BĮ Plinkšių globos namų programa parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. IX-711 (Žin., 2002, Nr. 10-355, Nr. 60-2346) patvirtinta Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija programa, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu (Žin., 2002, Nr. 57-2297), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 98-4339), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Sprendimų projektų poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 23-975), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimu Nr. 607 „Dėl Padalinių ir asmenų, valstybės ir savivaldybių įstaigose vykdančių korupcijos prevenciją ir kontrolę, veiklos ir bendradarbiavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 83-3015), Lietuvos Respublikos baudžiamuoju kodeksu (Žin., 2000, Nr. 89-2741), Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 60-2877), Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. lapkričio 17 d. įsakymu Nr. V-942 „Dėl Korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje programos patvirtinimo“ (Žin., 2009, Nr. 139-6143; 2009, Nr. 152-6841).

3. Programoje vartojamos sąvokos:

Korupcija - bet koks įstaigos darbuotojo elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmenų, valstybės ir įstaigos interesams.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai - korupcinio pobūdžio nusikalstama veika ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos - kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veikos, jeigu jos padarytos įstaigoje, teikiant paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudos: piktnaudžiavimas padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piktnaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, išlaidas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

Korupcijos prevencija - galimos korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis įstaigos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos

4. Programos nurodytų priemonių įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę, vykdo direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą, o įgyvendina, programos priemonių plane nurodyti vykdytojai.

II. KORUPCIJOS GLOBOS NAMUOSE PRIELAIDŲ ANALIZĖ

5. Bendrosios korupcijos prielaidos globos namuose:

5.1. socialinės (nepakankamas darbuotojų, (tame tarpe ir socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros sistemų darbuotojų) atlyginimas, kuris sąlygoja papildomo darbo ieškojimą, specialistų migraciją, išvykimą ir pan.);

5.2. teisinės (tvarkomųjų teisės aktų netobulumas, kokybės sistemų ir reglamentų stoka; valstybės mastu parengtų ir patvirtintų ilgalaikės/trumpalaikės socialinės globos standartų stoka; neapibrėžtas arba apibrėžtas dviprasmiškai sveikatos priežiūros paslaugų teikimas socialinių paslaugų įstaigose);

5.3. institucinės (didelis darbo krūvis, didelė darbuotojų kaita; nesivadovaujama asmeninės atsakomybės principais; nepakankama darbuotojų atsakomybė už padarytus pažeidimus);

5.4. struktūrinės (socialinės apsaugos sistemos struktūros sudėtingumas ir trūkumai; netobula ir labai išplėsta veiklos apskaitos ir kontrolės sistema; didelis vidinių tvarkomųjų dokumentų skaičius, nepakankamas darbuotojų tvarkų išmanymas);

5.5. visuomenės pilietiškumo stokos (visuomenės požiūrio į korupciją neapibrėžtumas ir prieštaringumas; nesipriešinimas korumpuotiems įstaigos darbuotojams; piliečių pasyvumas antikorupcinei veiklai);

5.6. išorinių veiksnių: (LR SADM teisės aktų netobulumas, dažna kaita; LR SADM ir LR SAM teisės aktų nesuderinamumas teikiant sveikatos priežiūros paslaugas socialinių paslaugų įstaigose; specialistų trūkumas; ilgalaikių/trumpalaikių socialinės globos paslaugų trūkumas, dėl ko ilgėja eilės paslaugoms gauti; lėšų trūkumas, dėl ko neplečiamos ir netobulinamos ilgalaikių/trumpalaikių socialinės globos paslaugų teikimas, nepakankamas darbuotojų darbo užmokestis).

III. VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

6. Socialinės apsaugos ir sveikatos priežiūros sistemų įstaigų vykdomos funkcijos yra priskiriamos prie veiklos sričių, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas.

7. Galima išskirti veiklos sritis, kuriose galima korupcijos pasireiškimo tikimybė:

Eil. Nr.	Veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas	Padaliniai, personalas, kuriuose galimas korupcijos pasireiškimas
1.	Nelegalūs mokėjimai teikiant nemokamas (apmokamas iš įstaigos biudžeto lėšų) socialinės globos arba asmens sveikatos priežiūros paslaugas gyventojams.	Įstaigos socialinio darbo ir sveikatos priežiūros personalas
2.	Kompensuojamųjų arba nekompensuojamųjų vaistinių	Sveikatos priežiūros personalas

	preparatų ir asmens higienos priemonių skyrimas.	
3.	Prekių, darbų ir (ar) paslaugų viešieji pirkimai	Viešojo pirkimo komisija, pirkimų organizatorius (-iai)

IV. GALIMOS KORUPCIJOS PASEKMĖS GLOBOS NAMUOSE

8. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius įstaigoje, dėl ko gali:

8.1. pablogėti teikiamų socialinės globos ir (ar) sveikatos priežiūros paslaugų kokybė;

8.2. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą teikiamomis socialinės globos ir (ar) sveikatos priežiūros paslaugomis;

8.3. sumažėti gyventojų pasitikėjimas globos namais ir socialinį darbą bei sveikatos priežiūrą atliekančiais darbuotojais;

8.4. vykstantys viešieji pirkimai pažeidžiant Viešųjų pirkimų įstatymą ir/arba neracionalus biudžeto lėšų naudojimas.

V. PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, ĮGYVENDINIMAS

9. Programos tikslas - išaiškinti ir šalinti korupcijos prielaidas įstaigoje, užtikrinti skaidresnę ir veiksmingesnę įstaigos bei jos darbuotojų veiklą.

10. Programos uždavinys – galimų korupcijos priežasčių, sąlygų atskleidimas ir šalinimas, įgyvendinant korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo priemonių planą, siekiant, kad visos lėšos, skiriamos įstaigai, būtų naudojamos racionaliai, kokybiškoms paslaugoms teikti, Globos namų gyventojų teisėms užtikrinti, atgrasinti darbuotojus nuo galimos korupcinės veiklos.

11. Korupcijos prevencijos tikslui ir uždaviniui pasiekti numatomos priemonės:

11.1. vykdant Lietuvos Respublikos Korupcijos prevencijos įstatymą (Žin., 2002, Nr. 57-2297) parengti korupcijos prevencijos įstaigoje programą ir jos įgyvendinimo priemonių planą, vykdyti nuolatinę kryptingą korupcijos prevencijos politiką;

11.2. nustatyti veiklos sritis, kuriose galima korupcinė veikla įstaigoje. Aiškintis tikėtinas korupcijos pasireiškimo vietas, atskleisti jos priežastis bei sąlygas bei imtis konkrečių korupcijos prevencijos priemonių;

11.3. įtraukti į korupcijos prevenciją gyventojus, globos namų tarybą, visuomenines organizacijas;

11.4. įgyvendinti neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principą:

11.4.1. siekti savalaikio pasitaikančių pažeidimų išaiškinimo, greito ir tikslaus jų ištyrimo ir adekvataus įvertinimo, viešai įvardijant nusižengusius asmenis, taikant jiems numatytas teisės aktuose priemones;

11.4.2. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, gyventojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos personalo korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos;

11.4.3. tirti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;

11.4.4. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, nustatyta tvarka informuoti administraciją;

11.4.5. bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančia valstybės institucija – Specialiųjų tyrimų tarnyba.

11.5. organizuoti mokomuosius seminarus antikorupcine tema, kad įstaigos darbuotojai gautų teorinių ir praktinių žinių, susipažintų su naujaisiais kovos su korupcija būdais.

11.6. siekti veiksmingos korupcijos prevencijos ir ugdyti bendrą antikorupcinę kultūrą globos namuose;

11.7. Specifiniai korupcijos prevencijos įstaigoje uždaviniai:

11.7.1. vykdyti vidaus tvarkomųjų dokumentų vertinimą antikorupciniu požiūriu ir teikti siūlymus dėl galiojančių vidaus tvarkų, taisyklių ar kitų vidaus dokumentų tobulinimo;

11.7.2. užtikrinti skaidrų ir atvirą socialinės globos ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, socialinės globos ir asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo prieinamumą, savalaikiškumą, kokybę;

11.7.3. užtikrinti skiriamų kompensuojamų ir nekompensuojamų medikamentų, kompensacinės technikos ir asmens higienos priemonių skaidrumą;

11.7.4. nuolat informuoti gyventojus ir jų artimuosius apie teikiamas globos namuose socialinės globos ir sveikatos priežiūros paslaugas ir jų teikimo tvarką;

11.7.5. tiksliai vykdyti globos namų direktoriaus įsakymais patvirtintų tvarkų, reguliuojančių prekių užsakymo, išdavimo ir nurašymo bei papildomų paslaugų ar priemonių skyrimo reikalavimus;

11.7.6. tiksliai vykdyti Viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų, reguliuojančių finansinę įstaigos veiklą, reikalavimus; apibrėžti įstaigos Viešųjų pirkimų komisijos ir pirkimų organizatorių kompetencijos ir atsakomybės ribas, viešinti viešuosius pirkimus Viešųjų pirkimų įstatyme ir įstaigos viešųjų pirkimų vykdymą reglamentuojančiuose tvarkose nustatyta tvarka;

11.7.7. teisinėmis, organizacinėmis, ekonominėmis priemonėmis užtikrinti tinkamą ir veiksmingą korupcijos prevencijos organizavimo, įgyvendinimo, priežiūros kontrolę.

VI. SIEKIAMI REZULTATAI IR KORUPCIJOS PREVENCIJOS EFEKTYVUMO VERTINIMAS

12. Šia programa siekiama tokių rezultatų:

12.1. sėkmingai veikianti Globos namų prevencinės kovos su korupcija sistema;

12.2. išaugęs Globos namų darbuotojų sąmoningumas ir realių korupcijos keliamų grėsmių supratimas;

12.3. Globos namų pateikta išvada dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės yra vertinama gerai ir korupcijos rizikos analizė neatliekama;

12.4. gyventojų (jų atstovų) bei visuomenės pasitikėjimas globos namais.

13. Programos įgyvendinimo veiksmingumas vertinamas pagal šiuos vertinimo kriterijus:

13.1. nustatytų korupcinio pobūdžio apraiškų Globos namuose skaičius;

13.2. išvados dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimas;

13.3. pateiktų rekomendacijų keisti įstaigos tvarkomuosius teisės aktus skaičius;

13.4. Globos namų darbuotojų, dalyvavusių paskaitose apie korupcijos prevenciją, skaičius;

13.5. įstaigos darbuotojų nusižengimų korupcijos atžvilgiu skaičius;

13.6. ištirtų pažeidimų, susijusių su korupcija, skaičius.

VII. PROGRAMOS STEBĖSENA IR ATSAKOMYBĖ

14. Programai įgyvendinti sudaromas programos priemonių įgyvendinimo planas, kuris nustato įgyvendinimo priemones, jų įvykdymo terminus bei vykdytojus. Pakeisti programos įgyvendinimo priemonių plane numatytos priemonės įvykdymo terminą ar priemonę išbraukti iš priemonių plano galima tik nurodžius objektyvias priežastis ir gavus direktoriaus sutikimą

15. Programos įgyvendinimo priemonių planas yra neatskiriama šios programos dalis. Jis gali būti keičiamas atsižvelgiant į galimas ar nustatytas korupcijos pasireiškimo sritis ir šios programos įgyvendinimą.

16. Šios korupcijos prevencijos programos nuostatas, programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą vykdo jos įgyvendinimo priemonių plane nurodyti vykdytojai.

17. Įstaigos direktorius skiria asmenį, atsakingą už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą, kuris vykdo Korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo kontrolę Globos namuose, teikia darbuotojams metodinę pagalbą korupcijos prevencijos klausimais, atsako už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą įstaigoje.

VII. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

18. Programa vykdoma BĮ Plinkšių globos namų biudžeto lėšomis.

19. Programai finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

IX. PROGRAMOS ATNAUJINIMAS

20. Asmuo, atsakingas už korupcijos prevencijos ir kontrolės vykdymą Globos namuose, korupcijos prevencijos programos nuostatas bei jos vykdymo priemonių planą peržiūri ir/arba keičia, papildo kas dveji metai. Korupcijos prevencijos programa, esant juridinių bei fizinių asmenų pasiūlymams, gali būti peržiūrima ir papildoma dažniau.
